

Fylkene er skeptiske til kjøttkutt som klimatiltak - ett sted skiller seg ut

Ti av elleve fylker er negative eller skeptiske til kjøttkutt som klimatiltak. Oslo vil derimot satse på mer vegetar, og mindre kjøtt.

Regjeringen vil før jul legge fram ny klimapolitikk som skal bidra til at Norge klarer å nå målene for utslippsreduksjon fram mot 2030.

Et av tiltakene det er knyttet stor spenning til, er forslaget om å redusere kjøttforbruket og gå over til et kosthold med mer fisk og vegetar.

En gjennomgang av høringssvarene fra de ulike fylkene i landet, viser at flere av fylkeskommunene er skeptiske til forslaget. Flere frykter det vil gå utover sysselsetting, bosetting og at arealer går ut av drift.

Noen mener også at utslippskuttene fra jordbruket burde basere seg på klimaavtalen mellom bøndene og staten.

Handlingsplan for mer vegetarisk kosthold

I Oslo er de derimot positive, og kommunen skriver at de vil redusere kjøttforbruket, og vil blant annet lage en handlingsplan for å få inn mer vegetarisk kosthold. Med 1990 som utgangspunkt skal vi redusere utslippene med minst 50 prosent fram mot 2030.

- Både Norge og resten av verden står i dag overfor store miljøutfordringer. Maten vi spiser, og særlig det enorme konsumet av kjøtt, er en av dem. Derfor ønsker MDG og byrådet å gjøre det enkelt å redusere kjøttforbruket, sier Sirin Stav (MDG), leder i Samferdsels- og miljøutvalget i Oslo bystyre.

Stav peker både utfordringer knyttet til miljø og dyrevelferd, hun mener at et stort press på effektivisering av dyreholdet og billig kjøtt gjør at det blir vanskeligere å gi dyrene et godt liv før de slaktes. Samtidig mener hun at det er nødvendig å redusere utslippene fra jordbruket.

- Husdyrhold står faktisk for større utslipp av klimagasser enn hele transportsektoren til sammen, og det betyr at ett enkelt måltid uten kjøtt har enormt positive ringvirkninger, sier Stav.

- Produksjon av kjøtt og meieri tar i dag opp over en tredjedel av verdens landområder, og det industrielle dyreholdet står for mesteparten av dette. Som nevnt hogges det hvert år enorme arealer av regnskogen, altså jordas lunger, for å dyrke soya som blir til kraftfôr, blant annet til norske husdyr. Når vi så vet at dette skal transporteres verden rundt, skjønner en at utslippene av klimagasser blir store, legger hun til.

Hun ønsker heller å belønne bønder med god dyrevelferd, framfor flest mulig dyr til slakt.

- Dette er et landbruk der dyra får være ute, der vi samtidig sørger for at den beste matjorda vår går til å produsere maten som du og jeg skal spise, sier Stav.

Oslo kommune, som har både det kommunale og fylkeskommunale ansvaret i byområdet, skriver følgende i sitt høringssvar:

«Kjøttforbruket skal reduseres og andel frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer i kommunale virksomheter skal økes. Det skal utvikles en handlingsplan for å fremme et mer vegetarisk kosthold i Oslo, i tråd med helsefaglige råd. Oslo kommune mener at det som ledd i oppfølgingen av Klimakur bør utvikles virkemidler som kan bidra til å dreie forbruket over mot mer klimavennlige matvarer, for eksempel ved å innføre klimaavgift på rødt kjøtt»

- Vi har allerede innført vegetarmandag i kommunens kantiner, men det er titusenvis av andre måltider vi også kan gjøre noe med. Bare tenk på alle barnehager, skoler, institusjoner, kantiner og sykehjem, flere grønne måltid i uken vil utgjøre en stor reduksjon i kjøttforbruket, sier Stav.

- Som et av Norges største konsern og en stor innkjøper skal Oslo kommune understøtte matprodusenter som tar klima- og miljøansvar, fremmer god folkehelse og god dyrevelferd, legger hun til.

Nordland fylkeskommune har på sin side skrevet i sitt høringssvar at å innføre kostholdstiltaket vil påføre store utfordringer for jordbruket.

«Fylkestinget frykter drastiske konsekvenser hvis de foreslåtte kjøttkuttene gjennomføres. Det kan sette mange tusen årsverk i jordbruket i fare, noe som vil gå ut over aktivitet, bosetting og sysselsetting i distrikts Norge».

Innlandet fylkeskommune peker på «mangelfulle konsekvensutredninger knyttet til drastisk omlegging av norsk landbruk».

- Redder ikke verden

Fylkesvaraordfører i Innlandet Aud Hove (Sp) frykter for de store beiteressursene i Innlandet og Norge.

- Vi har også områder som stort sett egner seg til gressproduksjon og da sier det seg selv at det er kjøttproduksjon som kommer ut av det. Jeg mener også at klimadebatten omkring kjøttforbruk er veldig polarisert og ikke alltid faktabasert, sier Hove, som også har vært inne på Stortinget som vara det siste året.

Hun peker blant annet på at områder som blir innhøstet fanger opp mer karbon. Hove tror mangel på kunnskap kan ligge bak at Oslo er det eneste fylket som er positive til kjøttreduksjon.

- At Oslo er positive til dette viser den avstanden vi har fått fra matproduksjon i dette landet. Det er stadig færre som vokser opp med matproduksjon og da blir det lite kunnskap om hvordan jordbruk egentlig er, både med bruken av jorda og selve husdyrholdet, sier Hove.

- Landbruksnæringen tar klimautfordringene på alvor. Men vi redder ikke verden ved å slutte å spise kjøtt, men alt med måte, legger hun til.

Fra Grünerløkka til Gratangen

En gjennomgang fra AgriAnalyse har vist at implementering av tiltaket vil gi om lag 8900 færre fjøs og over 300 000

færre beitedyr i Norge. Sigrid Hjørnegård, generalsekretær i Norges Bondelag frykter en massiv omvelting i norsk landbruk.

- I ei tid hvor vi trenger flere arbeidsplasser og økt norsk selvforsyning, er dette helt feil medisin for Norge. Heldigvis er også forslaget helt unødvendig. Vi kan fint nå våre klimamål ved å forbedre måten maten vår produseres på, uten at det trenger å gå på bekostning av verken norsk matproduksjon eller norske arbeidsplasser, sier Hjørnegård.

- Hva er tankene rundt at det kun er Oslo som er tydelig for en reduksjon i kjøttforbruket?

- Det forteller meg først og fremst at vi har en jobb å gjøre for å vise de som driver med politikk i hovedstaden hvorfor et sterkt, levende og bærekraftig landbruk over hele landet er av stor verdi for alle innbyggerne i Norge. Enten adressen din er Grünerløkka eller Gratangen.

Image-text:

Det kan bli færre både kyr og bønder dersom regjeringen går inn for tiltaket om å redusere kjøttforbruket i Norge. Foto: Siri Juell Rasmussen